

Xəstəlik sinifi (XBT-10)	L- Dəri və dərialtı toxumanın xəstəlikləri
-------------------------------------	---

İlkin versiyanın tərtibatçı(İSİM)	Məmmədova L.
--	---------------------

XBT-10 rubrikası	Xəstəliklər
L20	Atopik dermatit

Müalicə

Qida həssaslığı zamanı allergen məhsulun pəhrizdən xaric edilməsi.

Hipoallergen həyat tərzini.

Yerli müalicə:

atopik dermatitin şiddətindən asılı olmayaraq, xaricdən nəmləndiricilər və yumşaldıcılar:

tərkibində yumşaq parafin, yağlar, dekspantenol (yumşaldıcılar) olan kosmetika, uzun müddət gündə 2-4 dəfə;

Xarici istifadə üçün kortikosteroidlər:

Xarici istifadə üçün I-II sinif kortikosteroidlər (yüngül qedişat zamanı):

Hidrokortizon (Hydrocortisone), xarici istifadə üçün krem 1 mq/q; xarici istifadə üçün məlhəm 1 mq/q - 2-4 həftə ərzində gündə 2 dəfə səpgi sahəsinə nazik təbəqə ilə tətbiq etmək və ya

digər yerli qlükokortikoid;

Xarici istifadə üçün II-III sinif kortikosteroidlər (orta ağır qedişat zamanı):

Triamsinolon asetonid (Triamcinolone acetonide), xaricdən istifadə üçün məlhəm 1 mq/q –2-3 həftə ərzində gündə 2 dəfə səpgi sahəsinə nazik təbəqə ilə tətbiq etmək;

Hidrokortizon butirat (Hydrocortisone butyrate), xaricdən istifadə üçün məlhəm 1 mq/q – 2-3 həftə ərzində gündə 2 dəfə səpgi sahəsinə nazik təbəqə ilə tətbiq etmək və ya

digər yerli qlükokortikoid;

Xarici istifadə üçün III sinif kortikosteroidlər (ağır qedişat zamanı):

Mometazon furoat (Mometasone furoate), xarici istifadə üçün krem 1 mq/q; xarici istifadə üçün məlhəm 1 mq/q – gündə 1 dəfə 2-3 həftə ərzində səpgi sahəsinə nazik təbəqə ilə tətbiq etmək və ya

digər yerli qlükokortikoid.

Müsbət dinamika əldə edildikdə (qaşınma və eritemanın azalması), tədricən topikal kortikosteroidlərin dozasının azaldılması və proaktiv terapiyanın sxemi üzrə davam etmək (həftədə 2 dəfə və ya hər həftənin 2 ardıcıl günü, əvvəlki səpgilərin yerlərinə) – müalicə müddəti fərdi olaraq müəyyən edilir;

üzün dərisində, qoltuqaltında, qıvrımlarda, genital və qasıq nahiyələrində kəskin iltihab zamanı - xarici istifadə üçün I-II sinif kortikosteroidlər:

Hidrokortizon (Hydrocortisone), xarici istifadə üçün məlhəmi 1 mq/q, xaricə istifadə üçün krem 1 mq/q – səpgi sahəsinə nazik təbəqə ilə gündə 2 dəfə 7 gün ərzində tətbiq etmək və ya

digər topikal qlükokortikoid

xarici istifadə üçün kortikosteroidlərlə müalicənin təsiri olmadıqda və ya onların istifadəsinə tibbi əks göstərişlər olduqda, qıvrımlarda, boyun və üzün dərisində yerləşən, yarımkəskin iltihab zamanı - dəri xəstəliklərinin müalicəsi üçün dərmanlar:

Pimekrolimus (Pimecrolimus), xarici istifadə üçün krem 10 mq/q – gündə 2 dəfə səpgi sahəsinə nazik təbəqə ilə tətbiq etmək, simptomlar yox olana qədər. Pimekrolimusun aralıq sxemə uyğun olaraq proaktiv terapiya rejimində (həftədə 2 dəfə və ya hər həftənin 2 ardıcıl günü, əvvəlki səpgilərin yerlərinə) uzunmüddətli istifadəsi mümkündür – müalicə müddəti fərdi müəyyən edilir.

Kosmetik vasitələr:

Sink pirition (Pyrithione zinc), xarici istifadə üçün krem 2 mq/q, xarici istifadə üçün aerosol 2 mq/q – 3-4 həftə ərzində gündə 2 dəfə təsirlənmiş nahiyələrə nazik təbəqə ilə tətbiq etmək;

atopik dermatitin xroniki qedişatı zamanı lixenifikasiya ocaqlarına:

tərkibində qatran olan kosmetika:

Təmizlənməmiş kömür qətranı 0,4% və 2% krem (ağ və ya sarı parafinlə birlikdə) – gündə 2 dəfə 1–12 aya qədər təsirlənmiş nahiyələrə nazik təbəqə ilə tətbiq etmək;

baş dərisində lokalizasiya:

tərkibində 2,5% -ə qədər kömür qatranı olan şampun - həftədə 2 dəfə, baş dərisinin zədələnmiş sahələrini 5 dəqiqə ərzində tətbiq etmək (sonra su ilə yumağ) 12 aya qədər;

vezikulasiya və sulanma halında nəm-qurutma sarğılardan istifadə olunur: sulanma dayandırılana qədər, gündə 3-5 dəfə **Natrium xlorid (Sodium chloride)** 0,9% məhlulu və ya **Gümüş nitrat (Silver nitrate)** 0,5% məhlulu ilə isladılmış cuna (8-12 qat) dərinin təsirlənmiş sahəsinə tətbiq olunur, üstündən nazik qat emici pambıq qoyularağ, 1-3 saat ərzində sarğı altında saxlanılır;

ikincili infeksiya ilə kəskin / yarımkəskin iltihab prosesi zamanı yerli kortikosteroidlər antibakterial preparatlarla birlikdə istifadə olunur:

Tetrasiklin/triamsinolon (Tetracyclinum/Triamcinolonum), aerosol (23,12 mq + 0,58 mq)/q – zədələnmiş nahiyələrə gündə 2 dəfə 5-10 gün ərzində, və ya

Oksitetrasiklin/hidrokortizon (Hydrocortisonum/Oxytetracyclinum), aerosol, suspenziya (9,3 mq + 3,1 mq)/q – zədələnmiş nahiyələrə gündə 2 dəfə 5-10 gün ərzində, və ya

Betametazon/gentamisin/klotrimazol (Betamethasone/Gentamicin/Clotrimazole), krem (500 mkq + 10 mq + 1 mq)/q – 7-10 gün ərzində gündə 2 dəfə səpgi sahəsinə nazik təbəqə ilə, və ya

Qramisidin/neomisin sulfat/nistatin/triamsinolon asetonid (Gramicidin/ Neomycin sulphate /Nystatin / Triamcinolone acetoneide), krem (0,25 mq + 2,5 mq + 100 000 BV + 1 mq)/q – 7-10 gün ərzində gündə 2 dəfə səpgi sahəsinə nazik təbəqə ilə, və ya

Hidrokortizon/natamisin/neomisin (Hydrocortisone/Natamycin/ Neomycin), krem (10 mq + 10 mq + 3500 BV)/q; məlhəm (10 mq + 10 mq + 3500 BV) / q - səpgi sahəsinə gündə 2 dəfə 7-10 gün ərzində nazik bir təbəqə ilə, və ya

Flumetazon/klioxinol (Flumetasone/ Clioquinol), məlhəmi (0,2 mq + 30 mq)/q - səpgi sahəsinə nazik təbəqə ilə gündə 2 dəfə 7-10 gün ərzində;

Simptomatik müalicə:

şiddətli qaşınma zamanı - sistemli istifadə üçün sedativ təsiri olan antihistamin preparatlar (1-ci nəsil):

Klemastin (Clemastine), 1 mq tabletl– oral, 1 tablet gündə 2 dəfə 7-10 gün və ya Klemastin, inyeksiya üçün məhlul 0,1% (2 ml) – ə/d (əzələdaxili) 2 ml gündə 2 dəfə, 7-10 gün , və ya

Dimetinden (Dimetindene), oral damcılar 0,1% - 20-40 damcı, 7-10 gün ərzində gündə 2-3 dəfə və ya

Sexifenadine (Sequifenadine), 50 mq tablet – oral, 1 tablet gündə 2-3 dəfə 7-10 gün ərzində və ya

Mebhidrolin (Mebhydrolin), tablet 50 mq, 100 mq – oral, 1 tablet gündə 2-3 dəfə 7-10 gün ərzində və ya

Xloropiramin (Chloropyramine), tablet 25 mq – oral, 1 tablet gündə 3-4 dəfə 7-10 gün və ya inyeksiya üçün Xloropiramin məhlulu 20 mq (1 ml) - ə/d, 1 ml gündə 3 dəfə 7-10 gün və ya

Prometazin (Promethazine), inyeksiya üçün məhlul 50 mq (2 ml) – ə/d 2 ml gündə 1 dəfə (axşam) 7-10 gün.

Sedativ təsiri olmayan antihistamin preparatlar (2-ci nəsil):

Hifenadin (Quifenadine), tablet 25, 50 mq – oral, 25-50 mq gündə 2-4 dəfə 14-28 gün və ya

Feksofenadin (Fexofenadine), tablet 60 mq – oral, 1 tablet gündə 2 dəfə 14-28 gün və ya

Cetirizine hidroxlorid (Cetirizine hydrochloride), 10 mq tablet - oral 1 tablet gündə 1 dəfə 14-28 gün ərzində və ya

Loratadin (Loratadine), 10 mq tablet - oral, 1 tablet gündə 1 dəfə 14-28 gün və ya

Desloratadin (Desloratadine), 5 mq tablet – oral, 1 tablet gündə 1 dəfə 14-28 gün ərzində və ya

Levositirizin (Levocetirizine), 5 mq tablet – oral, 1 tablet gündə 1 dəfə 14-28 gün ərzində və ya

Bilastin (Bilastine), 20 mq tablet – oral, 1 tablet gündə 1 dəfə 14-28 gün ərzində və ya

Ebastin (Ebastine), 10 mq tablet – oral, 1 tablet gündə 1 dəfə 14-28 gün ərzində və ya

Ketotifen (Ketotifen), 1 mq tablet - oral, 1 tablet gündə 2 dəfə 1-3 ay ərzində;

Xəstəliyin orta ağır /ağır qedişatı zamanı antihistamin preparatların təsiri olmadıqda, immunosupressorlar təyin edilir:

Siklosporin (Ciclosporin), kapsul 25 mq, 50 mq, 100 mq – oral, başlanğıc doza gündə 2,5-3 mq/kq, 12 saatlıq fasilə ilə 2 qəbula. Lazım gələrsə, 4 həftədən sonra doza gündə hər kq bədən çəkisi üçün maksimum 5 mq-a qədər artırıla bilər. Müsbət nəticə əldə edildikdə, doza hər həftə 1 mq/kq və ya hər 2-8 həftədən bir 0,5-1 mq/kq, tamamilə dayandırılana qədər, azaldılmalıdır (müalicə müddəti 24 aydan çox olmadan).

Siklosporinin dəri fototerapiyası ilə bəzi istifadəsi əks-göstərişdi.

Tibbi şuranın qərarı ilə təyin edilir:

Azatioprin (Azathioprine), tablet 50 mq - 12 həftə ərzində oral olaraq 2,5 mq/kq/gün və ya

Mikofenolat mofetil (Mycophenolate mofetil), tablet 500 mq - oral 1440-2000 mq/gün 8-12 həftə, sonra 30 həftəyə qədər dəstəkləyici terapiya və ya

Metotreksat (Methotrexate), tablet 2,5; 5 mq – oral 7,5-25 mq / həftə, 8-12 həftə və ya Metotreksat, inyeksiya üçün məhlul, 10 mq/1 ml, 15 mq/1,5 ml, 20 mq/2 ml – dərliatına 7,5–25 mq/həftə, 8-12 həftə.

Mənfi təsirlərin baş vermə ehtimalını azaltmaq üçün:

Fol turşusu (Folic acid), tablet 1 mq – oral, Metotreksat qəbul etdikdən 24 saat sonra 5 mq/həftədə və ya Metotreksatın qəbul edildiyi gün istisna olmaqla, gündə 1mq;

ağır atopik dermatit zamanı və (və ya) müalicə səmərəsiz olduqda sistemli istifadə üçün qlükokortikoidlərin təyin edilməsi tövsiyə olunur:

Prednizolon (Prednisolone), inyeksiya üçün məhlul 30 mq/ml – əzələdaxili, 5-7 gün ərzində gündə 1 dəfə 1-2 ml.

Müalicə təsirsiz olduqda:

Prednizolon, tablet 5 mq – oral 25-30 mq/gün, 5-7 gün ərzində, dayandırılmadan əvvəl 5-7 gün dozanın 5 mq azaldılması ilə və ya

hər bir oral istifadə üçün sistem qlükokortikoidlərin ekvivalent iltihab əleyinə dozaları.

Dərinin fototerapiyası (311 nm dalğa uzunluğu ilə dardalğalı UBB-terapiyası) orta ağır və ağır atopik dermatit zamanı təyin edilir.

Ədəbiyyat

Клинический протокол «Диагностика и лечение пациентов (взрослое население) с дерматитом и экземой» (утвержден постановлением Министерства здравоохранения Республики Беларусь от 22 июня 2022 г. №59)

https://minzdrav.gov.by/upload/dadvfiles/CProtokol/%D0%9A%D0%9F%D0%94%D0%B8%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D0%BF%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B2%D0%B7%D1%80.%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D1%81%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%8D%D0%BA%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D0%B9%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D0%9C%D0%97%2022_59.pdf